

fra 1988 og Nyrup Rasmussen-regeringens opgør med »administrativt bøv!« i 1995.

Poul Schlüter udtalte ved sin tiltræden som statsminister i 1982, at det skulle være lettere at være dansker, og at der hver dag skulle afskaffes en lov. Seks år senere kom hans afbureaukratiseringsplan. Men som Politiken skrev den 15. januar 1989, så gik det ikke helt så nemt: »I oktober 1982 udtalte statsminister Poul Schlüter de berømte ord om, at det nu skulle være lettere at være dansker. Året efter blev der udstedt 999 love og bekendtgørelser og et hav af cirkulærer. Det er det hidtil største antal love og bekendtgørelser, som nogen regering i de sidste 20 år har kastet ud over den danske befolkning. I 1982, da Firkløverregeringen tog over efter regeringen Anker Jørgensen, var der godt 560.000 ansatte i stat, amter og kommuner. Ved indgangen til 1989 var der 40.000 flere på de offentlige kontorer, sygehuse o.s.v.«

Eller som Jørgen Grønnegård Christensen skrev i Politiken den 29. maj 1996: »...For sporene fra Schlüter skræmmer. Godt nok mestrede den gamle statsminister bedre end nogen anden den politiske iscenesættelse. Men erfaringen er skræmmende. Den regelforenklning og den afbureaukratisering, som han og hans regering varslede, førte for det første ikke til afskaffelse og forenkling af ret mange regler. For det andet kværnedede regelmaskinen uanfægtet videre. Facit var, at den borgerligt-liberale regering, hvis statsminister lovede at gøre det lettere at være dansker, i 1993 efterlod sig et Danmark, der var tættere reguleret end nogen sinde før.«

Nyrup Rasmussen-regeringen gik knap så pompøst til værks med sine løfter om afbureaukratisering. Det var erhvervsminister Mimi Jakobsen, der i vanlig folkelig stil erklærede krig mod »bøvlet«. Til Politiken den 16. december 1995 sagde Mimi Jakobsen ved præsentationen af et katalog med 28 forslag til afbureaukratiseringer: »Det helt centrale er, at vi letter indberetningerne til det offentlige ved at samle dem alle et sted. Derefter må det offentlige finde ud af, hvem der skal have hvilke informationer.« I dag er kun ca. halvdelen af forslagene gennemført og da slet ikke den fælles indberetning til de offentlige myndigheder. Til Ekstra Bladet sagde Mimi Jakobsen den 3. april 1996: »Hjælp mig mod papir-junglen. Jeg er helt enig i kritikken. Alt det bøv! er faktisk det største problem for de små erhvervsdrivende. Men jeg kan trøste med, at vi allerede er i gang med at gøre noget. Den kedelige melding er imidlertid, at det er en tung proces, og det kommer til at tage tid.«

På Dansk Industris årsmøde den 19. januar 2000 kunne DI offentliggøre en måling blandt dets med-

lemmer af mindre og mellemstore virksomheder. Meget overraskende viste undersøgelsen, at nu er afbureaukratisering og begrænsning af bøv! det største ønske hos virksomhederne (78 pct), større end ønsket om skattelettelse (55 pct.)! (Dansk Industri nr. 3, 24. januar 2000)

Ud over Folketingets vedtagelse af regulære love har særligt væksten i ministerbeføjelser i vedtagne love medført en kraftig stigning i regelmængden som følge af ministerielle bekendtgørelser, cirkulærer og andre retsforskrifter. Også det danske medlemskab af EU (tidligere EF) har medført en betydelig vækst i antallet af regler, som regulerer det danske samfund. En del af EU-retten, primært direktiverne, bliver implementeret i dansk lovgivning gennem danske love. Dertil kommer dog et betydeligt antal EU-regler, der gives i form af forordninger, der har umiddelbar retsvirkning. Endelig betyder domme afsagt af EF-Domstolen også, at den danske retsvirkelighed bliver ændret.

Løsningen på denne udvikling er en ren politisk afgørelse. Ønsker man et samfund med betydelig regulering af borgere og virksomheder, så kan udviklingen fortsætte uhindret. Ønsker man modsat et samfund med borgere, der i udpræget grad har ansvar for egne handlinger og eget liv, så kan den danske regelmængde med fordel reduceres betydeligt. Ganske mange love kan dermed ophæves, og friheden kan gives tilbage til borgerne. Men det kræver politisk enighed, der i sidste ende nemt ender i ideologiske slagsmål.

2. Gamle træer i lovjunglen

Nærværende lovforslag er ikke noget ideologisk opgør. Forslaget vil ikke medføre noget markant opgør med det detailregulerede samfund. Forslaget er derimod en samling af love og regler, som kan ophæves, fordi de ingen som helst virkning har længere. Mange af reglerne er gamle bestemmelser, som er uden praktisk betydning i det moderne samfund. Det er som gamle træer, der er gået ud, men som fortsat står i lovjunglen. De kan fældes og fjernes, uden at det får nogen samfundsmæssig betydning.

Hvorfor så ophæve reglerne?

For det første er der ingen grund til at have bestemmelser stående, som ingen betydning har, da de er med til at fylde op i den danske regelsamling og dermed medvirker til at mindske overblikket over de danske regler.

For det andet skal borgerne formelt overholde alle gældende regler. Hvis regler er forældede eller uden betydning, medvirker de til at reducere borgernes respekt for lovgivningen. »Hvis en bestemmelse er uden